

Omskakande och utmanande kurs i klimatfrågor

BOK

Klimatboken

Greta Thunberg
Polaris

När pandemin satte stopp för klimatstrejker och demonstrationer funderade Greta Thunberg på vad som var möjligt att göra. Hon konstaterade att Fridays For Future ofta lyft behovet av kunskap och att lyssna på forskarna. *Klimatboken*, ett mycket omfattande bokprojekt, blev hennes svar.

Klimatboken kommer nu ut på en rad olika språk över hela världen och är väl tajmad med den nyligen genomförda klimatkonferensen i Egypten. Där blev det än en gång tydligt att trots nära 30 år av FN förhandlingar fortsätter utsläppen att stiga i stället för att minska med den branta kurva nedåt som är nödvändig om vi skall undvika de allra värsta konsekvenserna av klimatförändringarna.

Greta Thunberg har frågat över hundra forskare, experter, aktivister och författare från hela världen att bidra med texter till *Klimatboken*. En pedagogiskt genomtänkt bok på över 450 sidor med fem avdelningar; hur klimatet fungerar, hur vår planet förändras, hur det påverkar oss, vad vi har gjort åt det, vad vi måste göra nu.

DET ÄR med stor fascination jag läser hur Greta på ett så skickligt och övertygande sätt knyter samman de olika delarna i boken med sina egna texter. Ämnet är allvarligt, tungt och omskakande. Hennes språk är lättillgängligt, tydligt och skarpt.

Anders Hellberg skriver i sin recension i Dagens Nyheter; "Överlag är den en faktamässig fullträff. Som en IPCC-rapport som faktiskt går att läsa. Därmed en mardröm för vetenskapens alla förnekare, fördröjare och förvillare."

Klimatboken fungerar utmärkt som en omskakande och utmanande kurs i klimatfrågan och beskriver tydligt hur klimatkrisen är integrerad i en rad andra frågor och kriser som sker

Klimataktivisterna Greta Thunberg med Fridays for Future på Mynttorget vid en demonstration. FOTO: PONTUS LUNDAHL/ TT

samtidigt. I boken får vi möta många av världens mest framstående forskare och andra experter som ger oss värdefulla insikter. Den fungerar även som en uppslagsbok i alla tänkbara frågor som rör klimat och miljö. Jag saknar dock foton på de medverkande vilket skulle gjort texterna mer personliga.

JAG FASTNAR för några formuleringar där Greta verkar ha inspirerats av Psaltarens eller Profeternas språkbruk: "Våra så kallade ledare tror att de kan förhandla med naturen och kompromissa med fysikens lagar. De talar till blommor och skogar med dollarns och den kortsiktiga ekonomins språk. De läser upp sina kvartalsrapporter för att imponera på de vilda djuren. De visar upp aktiekurser för vågorna på oceanerna, som dårar."

Klimatboken är ett profetiskt tilltal till oss i en tid då vi följer ledare som tillber Mammon och gått vilse som mänsklighet. Baserad på den imponerande bredden av vetenskapliga fakta hör ropet i bokens sista avsnitt – Vad vi måste göra nu! Ropet på den omvändelse som är nödvändig för att våra liv och vårt samhälle skall komma tillbaka i samklang med Skaparens intentioner.

Trots den allvarliga tonen avstår Greta från att använda pekpinna. "Jag talar inte om för någon vad de ska göra, men utifrån

kunskapen som forskarna och experterna delat med sig av i den här boken kommer här en lista på saker vissa av oss kan göra, om vi vill."

Greta skriver också om hur vi är i desperat behov av hopp, men att hopp inte är att låtsas som att allt kommer att bli bra. Det är inte att stoppa huvudet i sanden. Hon betonar att hopp är att agera. Det är att kliva ur sin bekvämlighet och när många gör det kan vi starta den positiva omställning som är nödvändig; "Ingen vet ännu vad vi är kapabla till när vi väl kollektivt bestämmer oss för att agera för förändring. Jag är övertygad om att den dag tillräckligt många väljer att agera kommer vi passera sociala tröskelpunkter och sätta i gång kedjereaktioner som omedelbart kommer verka till vår fördel. Möjligheterna som följer är oändliga."

Genom *Klimatboken* ber oss Greta Thunberg än en gång att lyssna på vetenskapen, att ta till oss insikten om klimat och miljö-krisernas allvar men också insikten om att vi kan gå samman och ändra kurs.

I varje församling, i varje Grön kyrka, hos var och en av oss som vill bidra bör *Klimatboken* få en självklar plats som resurs, utmaning och guide för vårt arbete med Klimatnödläget.

LENNART RENÖFÄLT

Ny spännande bok om infångandet av Adolf Eichmann

BOK:

Operation Eichmann:

Jakten på Förintelsens organisations

Erik Åsard:

Historiska Media

Den 11 maj 1960 kidnappade den israeliske säkerhetstjänsten Adolf Eichmann utanför hans hem i Argentina. Nazistförbrytaren fördes till Israel, där han ställdes inför rätta och dömdes till döden. Han är den ende som hittills avrättats i Israel – åtminstone officiellt.

Statsvetaren Erik Åsard har nu skrivit en spännande bok om infångandet av Eichmann. Denne var inte direkt ansvarig för döds-lägren, men väl för transporter till dit. I slutet av kriget var han stationerad i Ungern. Där organiserade han infångandet av landets judar – samma judar som Raoul Wallenberg försökte rädda med skyddspass.

Eichmann hävdade själv att han enbart lytt order. Denna uppfattning delades också av Hanna Arendt, som skrev en bok om rättegången mot honom. Hon präglade där termen "den banala ondskan". Men Arendt hade inte tillgång till alla bevis. Därför var hennes slutsats fel enligt Åsard. Däremot hade hon rätt beträffande många andra tyskar. Förintelsen hade inte kunnat genomföras utan de mångas medverkan.

Efter kriget svalnade intresset för att infånga nazister. Västvärlden hade fått ett nytt hot i Sovjetunionen och Israel hade fiender på närmare håll. I Västtyskland hade gamla nazister lyckats ska-

pa sig en ny tillvaro. Dessa var nu rädda för vad folk som Eichmann kunde avslöja om deras tidigare liv. Nazistiska sympatier fanns också kvar – även inom katolska kyrkan. Det var ett nätverk av katolska präster – den så kallade rättlinjen – som hjälpte Eichmann och andra att fly ur landet.

Att Eichmann avslöjades berodde delvis på en slump. En ung kvinna med judiska rötter hade fått en ny pojkvän – Klaus Eichmann. Till sin förfäran upptäckte hon att mannen var antisemit. Han skröt också över att hans far, som levde under falsk identitet, varit högt uppsatt nazist. Relationen upphörde snart av första handliga skäl. Men under tiden samlade kvinnan och hennes far in information om Eichmann. Fadern kontaktade sedan en man i Västtyskland, som i sin tur överlämnade ärendet till Israel.

"Operation Eichmann" genomfördes väl – trots att flera odds talade emot den. Endast ett stort misstag begicks. Vid infångandet hade Eichmann tappat sina glasögon, som i träsigt skick hittades av familjen. De anhöriga vågade dock inte kontakta polisen. De anlätade i stället ett gäng ungerponister för att söka efter i Eichmann – bland annat i synagogor.

Ett problem var att Israel saknade ordinarie flygförbindelser med Argentina. Men när landet firade sitt 150-årsjubileum flög israeliska gäster dit. På återfärden kunde sedan Eichmann föras ut ur landet.

I ett avslutande kapitel tar Åsard upp problemet med nutida Förintelseförnekare.

INGEMAR ANDERSSON

● Hanna Arendts bok *Den banala ondskan: Eichmann i Jerusalem* finns i svensk översättning på Daidalos förlag.

9 849

PERSONER. Så många valde att gå med i Svenska kyrkan förra året. Samtidigt begärde 46 817 medlemmar ut-

träde. Inträdessiffran var en av de tre bästa sedan 2004 och utträdessiffran den näst lägsta under 2000-talet. Fortfarande är över 50 procent av Sveriges befolkning med i Svenska kyrkan. Men allt pekar på att den gränsen kommer att passeras inom ett par, tre år.

(KÄLLA: KYRKANS TIDNING)

VECKANS RADIO & TV

ONSDAG 18/1–FREDAG 20/1

P1

05.46 Morgonandakt.

Veckans andakter hålls på temat andlighet av musikern Torbjörn Söderquist. Han är bosatt i Stockholm och engagerad i Vännernas samfund, Kväkarna.

06.25 Tankar för dagen.

Ons: Håkan Sandvik, präst. Tors: Anna Kuru, författare. Fre: Jesper Waldersten, konstnär. Även 21.45.

TORS DAG 19/1

P1

14.04 Människor och tro. Jerusalem – helig stad

i kläm. Åsa Furuhausen (bilden) har besökt Jerusalem för en serie reportage från staden där tre religioners vägar korsar varandra. Även lördag kl. 21.00.

LÖRDAG 21/1

P1

06.03 Tankar för dagen. Nils Håkanson. Programmens rubrik: De uppiggande säckpiporna i Belarus. Sänds även kl. 21.45.

18.00 Helgsmål. En stunds stillhet inför helgen. Are Norrhava.

SVT1

17.50 Helgmålsringning. Från stiftsgården Stjärnholm. Föreståndare Hans Bratt talar om Jesu trofasthet.

SÖNDAG 22/1

P1

11.03 Gudstjänst. Söndagens gudstjänst sänds från Immanuelskyrkan (Evangeliska Frikyrkan) i Malmö, som är stadens äldsta frikyrka. Pastor Niclas Ljung predikar.

P2

06.03 Andliga sånger. Billy Preston och hans orgel. Billy Preston spelade orgel med mängder av artister, allt från Beatles till Stevie Wonder. I dagens program hör vi musik av och med Preston.

SVT2

10.00 Gudstjänst. Från Korskyrkan, Östervåla, som tillhör Evangeliska Frikyrkan. Tidigare missions-

flygaren Lars Anderås predikar och lovsångsteamet står för sång och musik. Även i SVT2 senare i kväll och SVT2 23/1.

MÅNDAG 23/1–TORS DAG 25/1

P1

05.46 Andakten i P1.

Årets första temavecka med de fem världsreligionerna där temat är "Barmhärtighet". Må: Susanne Dahl, Tis: Pake Hall, Ons: Nike Snijders, Tors: Parul Sharma
06.25 Tankar för dagen. Mån: Bob Hansson. Tis: Kerstin Gandler, skådespelare. Ons: Anna Tibblin, generalsekreterare We Effect. Tors: Staffan Westerberg, skådespelare, regissör.

MÅNDAG 23/1 SVT1 20.00 GULDBAGGEN

Den direktsända galan är den 58:e i ordningen och samlar Sveriges filmarbetare för att hylla prestationer och insatser under det gångna året. Utöver prisutdelningarna blir det humornummer och livemusik. Programledare: Parisa Amiri.